

M

Kwestjonariusz

-1-W

6796

B. jeńca internowanego - więźnia, Łagiermka, zesłany w Z. S. R. R. 6796

1) Dane osobiste / imię, nazwisko, stopień, wiek, kraj i stan cywilny: Władysław Kochan, sierżant (1898) 44 lata, wydnik adm. wojsk, żona i dwoje dzieci

2) Data i okoliczności aresztowania: 5 listopada 1940 r. z art. 64, 72 i 76 na posiadanie broni, słuchania radia w Londynie, przynależności do b. organizacji w Polsce i podejrzenie o przynależność do ruchu powstańczego przeciw bolszewikom na terenie front. wilejskiego woj. Wilno

3) Nazwa obozu / więzienia, miejsce przymusowej roboty: Węzienie Wilajka i Razan

4) Opis obozu / więzienia i t.p. / Teren, budynki i warunki mieszkaniowe, higiena: Budynek murowany, higiena niedostateczna wskutek braku wody, zarośnięta i zapuszczona cała budynek

5) Skład jeńców, więźniów, koczowniczy: narodowości, kategoria przestępstw, poziom umysłowy i moralny wrażliwego stosunku i t.c.: 45 więźniów w celi Nr 28 - narodowości przeważnie polskiej, niemieckiej i niemieckim oraz słuchania radia w Londynie, na przynależności do akcji katolickiej i t.p. Ono przyjechało z przejściu granicy od strony Niemiec i odwrotnie / paru żydów za spekulacji i przejściu granicy, kilku Białorusinów za nieopłaceni w demie podatków, jeden za robbij. Żydzi i Białorusini / b. żołnierze polscy / którzy wracali z niemieckiej, lub też komunisty, którym nie spodobało się dostanie do więzienia. Polacy wśród siebie podtrzymywali jeden drugiego na duchu, wzajemny stosunek między Polakami dobry

6) Życie w obozie, więzieniu i t.p. (przebieg przebiegu dnia, warunki pracy, normy, wynagrodzenie, myjnia, ubranie, życie koleżeńskie i kulturalne i t.c.):

Przez 3 dni pobudka i partiami po 15 ludzi na taki dzwan, ofiarę (ubranie) o godzinie 6^{ty} śniadanie składające się z gotowanej wody i 400 gr. chleba, o godz. 14^{ty} obiad składający się z litraupy z burakami i obępnymi ziemniakami, o godzinie 19-20^{ty} kolacja, 1/2 litra kawy - penek (na nado), ubranie nędzne, życie koleżeńskie grupkami dość dobre, kulturalne niedostatkowe z braku książek

7) Stosunek władz N.K.W.D. do Polaków (sposób badania, tortury, informacje o Polsce i t. d.)

67113

Stosunek władz N.K.W.D. do Polaków wrogi, a ta niechęć datuje się od 1919 r., badanie odbywało się po kilku miesiącach godzin dręczenia przez kilka miesięcy, aż do zupełnego wyczerpania człowieka; po sześciu miesiącach także i nieliczni przerywali śledztwo, by po jakimsi czasie wrócić na nowo, zadawanie tortur odbywało się przemianami o potu, bicia gumowymi pałkami, kłótniami, podłożeniem pod nogi, mokrym karcercem, lub też przysiadaniem aż do omłotenia. W czasie badania - wody ani żadnego pożywienia. Do brzozy doby nie dają, wręcz omłotatego wrzucano do samotnej celi.

O Polsce myśleli się jak najgorzej, że już nigdy ta piękna ziemia, Polska nie powstanie, a brzd Polki w Londynie szuka Polki w gniazdał na Wielkiej i pałłotach Polki, myśleli się, że ich wysłanie wydawało a Polaków, którym walczyli w 1920 wysłanie przelicz w tajski Syberyjskie i na ziemie Franciszka - Josefa i tam sami wyginę. W czasie krótkiej drogi z Wilejki do Borysowa w drugiej połowie czerwca 1941 r. było nas około 1600 ludzi) myśleli się w ten sposób: że p was wysłanie zostanie tylko około czterdziestu procent, reszta wystrelamy jak psów i nieznajacze strzelali do nie winnych ofiar jak do wściekłych psów, a zamiast wody omłotatemu podawali kurlę, z jednej strony władze N.K.W.D. prowadzą masę czelegi, a z drugiej strony niepokoiły ustanowienie nas bombowce niemieckie. W Borysowie załodowano nas do pociągu i pod gradem kul niemieckich samolotów dobiegaliśmy do Orszy, gdzie nas wyładowano i odstawiono do więzienia, po dwie godzinnej naradzie z władzami miejscowymi odprawiono i powrotem na chonec kolejony i załodowano w dalszą drogę do Rarani przez Moskwy. Wyżymie nie w czasie podróży stradato się 1/2 litra zimnej wody i sucharów tak, że i tutaj w wagonach ludzie mdleli i marli z pragnienia, z martwych razar nie zakierali - Odpowiedz była że „uspijem wybrozić” i t. p. W Rarani umieszcili nas w więzieniu po stu i więcej w jednej celi tak, że w celach dwu i trzy zbrojni

8) Pomoc lekarska, szpitalna, śmiertelności /wymienie nazwiska lekarzy/

Pomoc lekarska niedostateczna wskutek braku fachowców i lekarzy na parnycy, wówczas derpyterij. Amartygel me parnycy

9) Czy i jaka była Terenoi z krajem i rodziną

Łony i droje drzei myśdliłi na Syberiz w Arkajsie gory

10) Kiedy został(a) ewoluiony i w jaki sposób dostał się do Armii

11 września 1941 zostałam ewoluiony z więzienia Rarani na skutek amnestii i tego samego dnia udałem się na chonec kolejony by wyjechać do obw. tworzącej się Armii Polskiej.

Do Tocha przyjechałem dnia 14 IX. 1941 i tego samego dnia wstąpiłem do wojska Polskiego.

M. Kochan